

Soydaşımız şahmatda “ikiqat ginnesçi”dir

Beynəlxalq hakim bu zirvəyə “piyada oyunu” ilə yüksəlib

Ömrünün 60 ildən çoxunu milli şahmatın inkişafına həsr edən Azərbaycan Şahmat Federasiyasının 1-ci vitse-prezidenti Faiq Həsənovun dünya şahmatında da nüfuzu böyükdür. O, çox sayda oyunlarda, superturnirlərdə, Linares, Vüqar Həşimov Memorialı, “Böyük dəbilqə”də, eyni zamanda Ümumdünya Şahmat Olimpiadası, Dünya çempionatları, Dünya kuboku, FİDE Qran-Pri kimi yarışlarında ədalət təmsilçisi olub.

Soydaşımızın adı ən uzunmüddətli hakim kimi “Ginnesin rekordlar kitabı”nda yer alıb. Belə ki o, 60 ildən artıq dövrdə müxtəlif şahmat yarışlarında hakimlik edib. Təcrübəli şahmat bilicisinin Azərbaycan Televiziyasında müəllifi və aparıcısı olduğu “Şahmat klubu” da dünyada ən uzunömürlü idman layihəsidir. 55 ildən artıq eyni verilişin aparıcısı olduğuna görə Faiq Həsənov 2-ci dəfə “Ginnesin rekordlar kitabı”na düşüb.

Tanınmış hakim Azərbaycan şahmatının inkişafındakı əməyinə görə “Şöhrət” və “Şərəf” ordenləri ilə təltif olunub. Prezidentin Fəxri diplomuna, Əməkdar idman xadimi fəxri adına layiq görüldü.

Dünya şöhrətli Faiq Həsənovla müsahibəni “Xalq qəzeti”nin oxucularına təqdim edirik.

– *Faiq müəllim, bir məşhur deyim var: “Həyat şahmat lövhəsi kimidir. Burada hər şey sənin öz gedişindən asılıdır”. Əgər belə olsaydı, hansı fiqura üstünlük verərdiniz?*

– Raziyam. Həyatın qanunlarını çox vaxt şahmat lövhəsində görürük. Şahmat oyunu müharibədə qarşı-qarşıya durmuş qoşunları xatırladır. Hər şey 2 oyunçunun qərarlarından asılıdır. Oyun başa çatdıqda isə şah və digər fiqurların hamısı bir qutuya yığılır. Burada da, böyük hikmət var. Yəni bu mübarizə həyat durduqca davam edəcək. Fiqurlardan piyadaya üstünlük verirəm. Oyunda ən zəif fiqur olmasına baxmayaraq, həm müdafiədə, həm də hücumda iştirak edir, son xanaya çatdıqda isə ən güclü fiqura-vəzirə çevrilə bilər.

– *Bəs oyunçularda hansı xüsusiyyətləri dəyərləndirirsiniz?*

– Şahmat strateji oyundur. Hətta həyatda olduğundan daha ağıllı və diqqətli olmalısın. Oyunçularda ən dəyərləndirdiyim xüsusiyyət, onların heç vaxt, hətta uduzduqda belə ruhdan düşməmələridir. Şahmatçı olmaq istəyən daha səbirli öz üzərində işləməyə davam etməlidir. İnamlı oynamaq, lazım gəldikdə, risk etməyi bacarmalıdır. Bəzi oyunçular öz səhvlərini dəfələrlə, hətta illərcə təkrarlayırlar ki, bu da onların yaxşı şahmatçı kimi yetişməsinə mane olur. Uzun illərdir, şahmatçılarımızı bu istiqamətdə yetişdirməyə çalışırıq.

– *“Şahmat klubu” verilişinin tarixi 55 il bundan əvvələ gedib çıxır. O dövrdə Azərbaycanda şahmat o qədər də inkişaf etməmişdi...*

– Bildiyiniz kimi, o dövrdə Azərbaycanda, ümumilikdə idmanda bir

inkişaf dövrü başlamışdı. Ümummilliyet lider Heydər Əliyev şahmatın inkişafına da böyük diqqət yetirirdi. 1969-cu ildə AZTV-də şahmat verilişi yaratmaq ideyası ortalığa gələndə, düşündük ki, “Şahmat klubu” adı altında fəaliyyətə başlasa, daha yaxşı olar. Əsas hədəf şahmatı yaymaq, onu populyarlaşdır-

dik. Beləliklə, veriliş zamanın tələblərinə tam cavab verdiyi üçün bu gün də aktuallığını saxlayır.

– *“Ginnesin Rekordlar Kitabı”na müraciətlə bağlı proseslər bildiyimizə görə, çətindir. Yəqin burada da şahmatçı dəqiqliyi və diqqəti köməyinizə gəlib...*

– Bu, əslində, çox çətin prosesdir. Amma insan qarşısına hədəf qoyub, bütün diqqətini ona yönəltməyi bacarsa, istədiyi nəticəni əldə edəcək. Nə deyim? Şahmat həyat tərzinə çevrilib. Hakimlikdə yolçuluğum 1964-cü ildən başlayıb. Həmin il Bakıda keçirilən ilk beynəlxalq şahmat turnirində hakimlik etmişəm. Dünya çempionatları, digər nüfuzlu yarışlar, saysız-hesabsız turnirlərdə ədaləti qorumuşam. Lazımı sənədləri toplayıb təqdim etdik.

“Şahmat klubu” verilişi ilə bağlı müraciət zamanı proseslərin daha mürəkkəb olduğunu gördük. Bununla bağlı tələblər kifayət qədər böyük idi. Bir il ərzində müraciətə baxıldı. Şahmat Federasiyasının prezidenti Mahir Məmmədov hər 2 müraciətlə bağlı yaxşı komanda yaratmışdı. O vaxt “Şahmat klubu” canlı yayımlandığı üçün arxiv yox idi. Ona görə də, sübut etməliydik ki, proqram fasiləsiz fəaliyyət göstərib. Təbii ki, köməyimizə o zaman çıxan qəzetlər gəldi. Həmin qəzetlərdən verilişə dair məlumatları topladıq. Bütün bu məlumatlardan, o cümlədən AZTV arxiv materiallarından istifadə edərək verilişlərin nüsxəsini çıxarıb təqdim etdik. Kifayət qədər çətin proses olsa da, onun öhdəsindən gələ bildik.

İnsan əməyin nəticəsini görəndə çox sevinir. Bu gün Azərbaycanda, həm də şahmat ölkəsi kimi tanınıb. Bu intellektual idman növünün inkişafına dövlət tərəfindən böyük diqqət və qayğı göstərilir. Federasiya şahmatın daha da kütləviləşməsi istiqamətində böyük işlər görür. Dünya şahmat elitasında oyunçularımız mübarizə aparır. Biz bununla qürur duyur, fəxr edirik.

Leyla QURBANOVA

XQ